

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS MERAS

Vytauto Didžiojo a. 1, LT-39143 Pasvalys, tel. 8 451 54 100, el. p. sekretoriatas@pasvalys.lt

Lietuvos savivaldybių asociacijai
El. p. aleksandras.tiaskevicius@lsa.lt

2023-04-24 Nr. ARB- 136
Į 2023-04-18 Nr. SAV-271

Lietuvos Respublikos Seimo nariui
Antanui Matului

DĖL UŽDUOTIES (PAVEDIMO) NR. SAVP-271

Informuojame, kad Pasvalio rajono savivaldybėje 2023 m. balandžio 18 d. gautas Lietuvos savivaldybių asociacijos pavedimas Nr. SAVP-271, kuriuo prašoma pateikti nuomonę, pasiūlymus dėl Seimo nutarimo „Dėl apylinkių teismų reorganizavimo“, Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos apeliacinio teismo, apygardų teismų įsteigimo, apygardų teismų veiklos teritorijų nustatymo ir Prokuratūros reformavimo“ Nr. I-1497 6 straipsnio pakeitimo įstatymo, Apylinkių teismų įsteigimo ir jų veiklos teritorijų nustatymo įstatymo Nr. I-2375 pakeitimo įstatymo, Apylinkių teismų reorganizavimo įstatymo, Teismų įstatymo Nr. I-480 101 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymo, Civilinio kodekso 621, 304 ir 441 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 622 ir 623 straipsniais įstatymo, Baudžiamojo proceso kodekso 168, 214, 225, 372 ir 373 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų, kuriais siūlomi apylinkių teismų reorganizavimo, apylinkių teismų rūmų jungimo ir veiklos teritorijų keitimo, teisėjų korpuso formavimo ir optimalaus teisėjų skaičiaus bei CPK ir BPK pakeitimai.

Pažymėtina, kad nesutinkame su siūlomais pakeitimais (apylinkių teismų reorganizavimo, apylinkių teismų rūmų jungimo ir veiklos teritorijų keitimo apimtimi Panevėžio apylinkės teismo Pasvalio rūmų atžvilgiu). Priežastys, lemiančios tokią poziciją:

- Projektu siūloma sujungti Panevėžio apylinkės teismo Biržų rūmus ir Pasvalio rūmus, atsisakant „<...> neefektyvios ir reikalaujančios daug išlaikymo kaštų Pasvalio rūmų infrastruktūros. Pasvalio rūmų pastato išlaikymo išlaidos per metus sudaro 16 988, 04 euro, iš jų – 4 554 eurai patalpų, žemės nuoma, 11 853,23 euro komunaliniai mokesčiai ir 580,81 euro su pastato priežiūra susijusios išlaidos (pastato inžinerinių sistemų priežiūra, draudimas, apsauga, teritorijų priežiūra, valymas ir kt.)“. Manytina, kad planuojamas apie 16 tūkst. Eur per metus sprendimu galimas sutaupymas nėra reikšmingas visų teismų išlaikymo išlaidų atžvilgiu ir negali būti lemiamas, sprendžiant šį dviejų teismo rūmų sujungimo klausimą.

- Projekte nurodoma, kad siūlomi jungimai yra parengti įvertinus ir šiuos kriterijus: bylų mažėjimo tendencijas atitinkamuose regionuose, teismo geografinį išsidėstymą, gyventojų skaičių. Išanalizavus projekto Aiškinamajame rašte pateiktus duomenis, galima daryti vienareikšmišką išvadą – siūlomi pakeitimai vykdomi nesivadovaujant lygiateisiškumo, savivaldybės ir valstybės interesų derinimo principais. Priežastis:

Savivaldybė	Gautų bylų skaičius 2022 m. 11 mėn.	Gautų bylų pokytis (lyginant 2021 ir 2022 m.)	Atstumas	Gyventojų skaičius	Veiklos pakeitimai įgyvendinus projektą	
Pasvalio r.	1458	+26,1 proc.	Iki Panevėžio m. – 40 km	22 668 (2022 m.)	Sujungiama, infrastruktūros	nelieka
Joniškio r.	1319	-8,7 proc.	Iki Šiaulių m. – 39 km	20 343 (2021 m.)	Sujungiama, infrastruktūrą	išlaikant
Anykščių r.	1376	+10,8 proc.	Iki Utenos m. – 39 km	22 623 (2021 m.)	Nejungiamas	
Molėtų r.	1226	+38,1 proc.	Iki Ukmergės m. – 44 km	17 222 (2021 m.)	Sujungiama, infrastruktūrą	išlaikant

Kaip matyti iš pateiktų duomenų:

- ✓ Anykščių r. sav. visi lentelėje nurodyti rodikliai yra žemesni nei Pasvalio r. sav., tačiau šių teismo rūmų jungimo klausimas nėra svarstomas;
- ✓ Joniškio r. sav. visi lentelėje nurodyti rodikliai yra žemesni nei Pasvalio r. sav., tačiau po jungimo šio teismo rūmų infrastruktūra yra išlaikoma;
- ✓ Molėtų r. sav. gautų bylų ir gyventojų rodikliai yra žemesni nei Pasvalio r. sav., tačiau po jungimo šio teismo rūmų infrastruktūra yra išlaikoma.

Atkreiptinas dėmesys, kad demokratinėse valstybėse laikomasi principo, jog vykdant atitinkamų sričių pertvarkas, preciziškai laikomasi nurodytų ir viešai skelbiamų kriterijų. Net nežymūs matematiniai rodiklių nukrypimai, galintys sukelti atitinkamos teritorijos gyventojams neigiamas pasekmes (laiko planavimas, finansinės pasekmės, darbuotojų atleidimas ir pan.), yra vertinami atsakingai ir atidžiai, o ne atmetinai.

- Projekto siūlomų sprendimų įgyvendinimas būtų ypatingai nepalankus vietos gyventojams, ne tik dėl to, kad perkėlus teisminį nagrinėjimą žymiai padidėtų bylų, nagrinėjamų žodinio proceso tvarka, bylinėjimosi išlaidos, bet ir akivaizdžiai sumažėtų kiekvieno iš piliečių turimos vienos iš svarbiausių teisių, įtvirtintos Lietuvos Respublikos Konstitucijoje – teisės kreiptis į teismą, įgyvendinimas.

- Primintina, kad atskirų kategorijų bylose (pvz., dėl globos ar rūpybos nustatymo, globėjo ar rūpintojo paskyrimo neveiksniam tam tikroje srityje ar ribotai veiksniam tam tikroje srityje asmeniui; dėl veiksniaus asmens rūpybos) yra būtinas gyventojų (kandidatų į globėjus, rūpintojus) dalyvavimas bylos nagrinėjime. Tačiau, rengiant projektą, ne tik ši aplinkybė, bet ir jos sukeltos neigiamos pasekmės įvardintiems proceso dalyviams, nebuvo vertintos. Pvz., nebuvo vertinama, ar skirtingų tarpusavyje besiribojančių savivaldybių gyventojai turi pakankamą (šio klausimo apimtimi) susisiekti galimybę viešojo transporto pagalba, t. y. įprastai bylos nagrinėjamos darbo dienos metu, o viešasis transportas organizuojamas atsižvelgiant į gyventojų galimą nuvykimą į darbą ir atgal, todėl gyventojui vykstant į galimą teismo procesą, bus sugaišta visa darbo diena ir pan.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, Pasvalio rajono savivaldybė, siekdama užtikrinti vietos gyventojams teikiamos paslaugos tinkamą užtikrinimą, prieinamumą, patogumą bei išvengti gyventojų papildomų finansinių išlaidų patyrimo, kategoriškai nesutinka ir nepritaria, kad Panevėžio apylinkės teismo Pasvalio rūmai būtų jungiami su Biržų rūmais, atsisakant turimos infrastruktūros.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Savivaldybės meras

Gintautas Gegužinskas

Jurgita Karčiauskienė, tel. +370 658 34 252, el. p. j.karciauskiene@pasvalys.lt